

Kaitseliidu struktuuriüksuse Noored Kotkad sümbolid, eraldus- ning teenetemärgid ning ergutuste ja tunnustuste kohaldamise põhimõtted

I. SÜMBOLID

1. Noorte Kotkaste organisatsiooni sümboliteks on kotkamärk ja üldlipp.
2. Noorte Kotkaste organisatsiooni tunnuseks on kotkamärk (lisa 1).
3. Noortel Kotkastel on üldlipp ja malevate lipud (lisa 2).
4. Malevkonnal võib olla oma lipp, mille kujundus kattub maleva lipuga.
5. Noorte Kotkaste üldlipu kangas on kuldkollane (PMS 123). Lipu mõlemal küljel on Noorte Kotkaste Teeneterist – sinine (PMS 300) käpprist, mille peal Noorte Kotkaste embleem. Kotkas on hõbehall (PMS 650), liilia valge, kontuurid mustad. Lipukanga suurus on 105 x 105 cm. Risti kõrgus (ja ka laius) on 99 cm. Noorte Kotkaste embleemi kõrgus on 60 cm. Lipukangast ääristavad narmad ja ehisnöörid on kuldkollased.
6. Noorte Kotkaste maleva lipul on lipu mõlema külje vardapoolses ülemises nurgas maakonna vapp, mille kõrgus on 28 cm.
7. Noorte Kotkaste üldlipu vardaehiseks on kuldne odaots, millesse on lõigatud riigivapi lõvid, Noorte Kotkaste maleva lipu vardaehiseks on kuldne kolmikleek.
8. Noorte Kotkaste lipu varras on tumedakspeitsitud puidust, varda pikkus on 250 cm.
9. Noorte Kotkaste kui Kaitseliidu noorteorganisatsiooni lipuvärvid on Kaitseliidu tunnusvärvid, mis omakorda tulenevad Eesti vapivärvidest. Kuldkollane tähistab eluandvat päikest, sümboliseerib tõde, õnne ja edukust. Sinine on taeva ja mere, hea tahte ning vennaliku sõpruse märk.
10. Noorte Kotkaste organisatsioonil on üldplank (lisa 3) ja üldpitsat. Oma pitsati õigus on ka Noorte Kotkaste malevatel.

II. NOORTE KOTKASTE ERALDUSMÄRGID

11. Noorte Kotkaste struktuuriüksuse liikme eraldusmärk vormimütsil on metallist kotkamärk (lisa 4).
12. Kotkamärk kujutab endas kaitseasendis püstiseisvat kotkast, kes hoiab ühe jalaga skautluse sümbolit – liiliaõit, mille keskel on riigivapi kujutis ja teise jalaga linti, millel on tekst "Alati valmis!".
13. Kotkamärgil on kujutatud põhjakotkas, kelle turjal jõudis Kalev Eesti randa. Kotkas on tugevuse ja jõu sümbol, ta lendab kõrguses, mis peab tuletama Noorte Kotkaste organisatsiooni liikmetele meelde õilsaid aateid. Kotka silm on tähelepanelik – samasugune peab olema ka Noorte Kotkaste hulka kuuluv noor. Märgil on liiliaõis, mis tähistab puhtust ja korralikkust. Selle kolm haru märgivad noorkotka töötuse kolme punkti: isamaa-armastust, ligimese aitamist, noorkotka kommete täitmist. Kolme haru ümbritsev side osutab organisatsiooni noorte sõprusele ja ühtehoidmistahtele. Liilia keskel asetsev Eesti Vabariigi vapp tunnistab, et Noored Kotkad on Eesti Vabariigis tegutsev organisatsioon. Liiliaõis kujutab keskaegse noole otsa, mille keskel on kompassinõel; need kaks kokku sümboliseerivad sirget rada ja ausat sihti, mida mööda peab käima noorkotkalikul rajal kõndija. Märgi all on lint, mille kiri tuletab märgi kandjale

meelde tema kohustust olla alati valmis. Lindi ülespoole pööratud otsad tuletavad märgi kandjale meelde, et ta täidaks oma kohustusi rõõmsal meelel.

14. Varrukaembleem esindusvormil on ümmargune, 65 mm läbimõõduga, tumesinisel põhjal embleem. Sellel paikneb kotkamärgi kujutis, mille kohal on 6 mm kõrguste tähtedega maleva nimi. Kotkamärk ja tähed on valget värvi (lisa 5).
15. Varrukaembleem laagrivormil on ümmargune, 77 mm läbimõõduga, rohelisel põhjal embleem. Sellel paikneb kotkamärgi kujutis, mille kohal on 6 mm kõrguste tähtedega „NOORED KOTKAD“ ja mille all on maleva nimi. Kotkamärk ja tähed on musta värvi.
16. Noorkotka järgutäpp on ümmargune, 20 mm läbimõõduga, tumesinisel põhjal valgega tikitud kuusnurkne täht (lisa 6).
17. Noorkotka erikatse märk on ümmargune, läbimõõduga 30 mm, hallile põhjal 3 mm laiuse sinise äärega ja tikitud (lisa 7). Märk on kujundatud vastavalt erialale.
18. Ametikohatunnusena kannavad liikmed esindusvormil vastaval alusel ametikohatärne (lisa 8). Tärn kujutab metalset kuuekandilist tähte, mille keskel asetseb riigivapi kujutis. Eristatakse suurt ja väikest pealikutärni ning need on hõbeda- või kullaläikelised. Suure täрни läbimõõt on 22 mm, väikese täрни läbimõõt on 17 mm.
19. Peavanema ametikohatärnide alus on suuruseks 32x75 mm, teiste pealike ametikohatärnide aluse suuruseks on 32x53 mm.
20. Tärnid kinnitatakse tumesinisest riidest alusele, mida ümbritseb 2 mm laiune rant. Salgapealiku abist kuni peavanema abini on randi värv hõbedane, peavanemal ja tema abil on rant kuldset värvi.
21. Ametikohatunnused ja -tärnid laagrivormil on salgapealiku abist kuni malevkonna pealiku abini rohelisel põhjal tikitud musta niidiga, alates malevkonna pealikust kuldse niidiga. Ametikohatunnust ümbritsev rant on sama värvi ametikohatärniga.
22. Nimesilt on noortejuhi esindusvormil graveeritud mustal alusel suurusega 25x85 mm. Tähed on 7 mm kõrgused ning nimesilti ääristab valge 45 kraadi all tehtud lõige.
23. Nimesilt laagrivormil on tikitud 25x133 mm rohelisel põhjal, 15 mm kõrguste tähtedega ning nimesilti ümbritseb 2 mm laiune rant. Tikand on musta värvi.
24. Kotkajuhi katse läbimist tähistab metallist rinnamärk, mis kujutab tammepärjaga ümbritsetud kotkamärki (lisa 9).
25. Noortemagister kannab kotkajuhi märgiga sarnast märki, millel on pärja ülemiste otste kohale lisatud täht “M” (lisa 10).

III. ERGUTAMISE JA TUNNUSTAMISE ÜLDPÕHIMÕTTED

26. Noorte Kotkaste struktuuriüksuse on kasutusel järgmised tunnustused:
 - 26.1. noorkotkaliku tegevuse eest: tänu avaldamine, tänukirja andmine, tunnustamine Eeskujuliku noorkotka märgiga,
 - 26.2. allüksuse juhtimise eest: tänu avaldamine, tänukirja andmine, teenetekirja andmine, tunnustamine Teenetemärgi, Teeneteristi või Lembitu ristiga,
 - 26.3. Noorte Kotkaste organisatsioonile abi osutamise eest: tänu avaldamine, tänukirja andmine, Teenetekiri, tunnustamine Aitaja märgi või Ustava Sõpruse märgiga,
 - 26.4. rahvusvahelise koostöö edendamise eest: tunnustamine Välissõbra märgi, Concordia märgi või Rahvaste Sõpruse medaliga,
 - 26.5. Noorte Kotkaste organisatsiooni poolt antav kõrgeim autasu eriliste teenete puhul on Põhjakotka märk.

27. Tänu avaldatakse suuliselt rivi või kogu ees või käskkirjaga kohe pärast ülesande või teo sooritamist otsese juhi poolt.
28. Tänu kiri antakse pärast ülesande edukat täitmist või pikaajalise tulemusliku tegevuse eest.
29. Noorte Kotkaste maleva tänukirja saamiseks tuleb esitada vabas vormis kirjalik ettepanek maleva juhatusle ning juhatus kinnitab tunnustuse väljastamise oma otsusega.
30. Struktuuriüksuse juhi tänukirja saamiseks teeb Noorte Kotkaste malevapealik vabas vormis kirjaliku ettepaneku peavanemale, kes kinnitab otsuse oma käskkirjaga.

IV. NOORTE KOTKASTE TEENETEMÄRGID

31. Eeskujuliku noorkotka märk antakse noorkotka hoolsuspaela omavale noormehele, kellel on III järk ja keda võib teistele eeskujuks seada.
32. Teenetekiri antakse noorkotkale, noortejuhile, kes on vähemalt ühe aasta tegutsenud juhina või abijuhina ning saavutanud töös silmapaistvaid tulemusi. Teenekirjaga võib lisaks tunnustada ka toetajaliiget, noorteinstruktorit ja koostööpartnerit, kes on abistanud organisatsiooni üleriigilise või maleva tasandi ürituste korraldamisel.
33. Teenetemärk (lisa 11) antakse noortejuhile või noorteinstruktorile, kelle tööd on eelnevalt tunnustatud Teenetekirjaga ja kes on vähemalt kolm aastat järjepidevalt tegutsenud ning saavutanud töös silmapaistvaid tulemusi.
34. Lembitu rist (lisa 11) antakse Teenetemärgi omanikule vähemalt viieaastase järjepideva ja tulemusriikka tegutsemise eest malevkonna- või malevapealiku ametikohal või Noorte Kotkaste keskjuhatuse liikmena.
35. Teeneteristiga (lisa 11) tunnustatakse organisatsiooni liikmeid, kellel on erilisi teeneid Noorte Kotkaste põhikirjaliste eesmärkide elluviimisel ja neid Eesti ning välisriikide kodanikke ja organisatsioone, kes silmapaistval moel on kaasa aidanud Noorte Kotkaste organisatsiooni eesmärkide saavutamisel.
36. Teeneterist jaguneb kolmeks põhiklassiks ja eriklassiks.
 - 36.1. Kolmas klass annetatakse noortejuhile või noorteinstruktorile, keda on eelnevalt tunnustatud Teenetemärgiga ning järjepideva ja tulemusriikka allüksuse juhtimise või organisatsioonile osutatud abi eest vähemalt 5 aasta vältel.
 - 36.2. Teine klass annetatakse noortejuhile või noorteinstruktorile, keda on eelnevalt tunnustatud Teeneteristi III klassiga ning järjepideva ja tulemusriikka allüksuse juhtimise või organisatsioonile osutatud abi eest vähemalt 10 aasta vältel.
 - 36.3. Esimene klass on kõrgeim klass, mis annetatakse noortejuhile või noorteinstruktorile, keda on eelnevalt tunnustatud Teeneteristi II klassiga ning järjepideva ja tulemusriikka allüksuse juhtimise või organisatsioonile osutatud abi eest vähemalt 15 aasta vältel.
 - 36.4. Eriklass annetatakse väljaspool Teeneteristi annetamise järjekorda Noorte Kotkaste organisatsiooni tulemusliku toetamise või kõrget tunnustust vääriva teo eest noortejuhile, toetajaliikmele, noorteinstruktorile või koostööpartnerile.
37. Aitaja märk (lisa 11) antakse toetajaliikmele või koostööpartnerile, kes on Noorte Kotkaste organisatsioonile vähemalt kahe aasta jooksul osutanud abi Noorte Kotkaste väljaõppe ettevalmistamisel ja korraldamisel ning keda on eelnevalt tunnustatud peavanema tänukirjaga.

38. Ustava Sõpruse märk (lisa 11) antakse toetajaliikmele või koostööpartnerile, kes on Noorte Kotkaste organisatsioonile vähemalt viie aasta jooksul osutanud abi Noorte Kotkaste väljaõppe ettevalmistamisel ja korraldamisel ning keda on eelnevalt tunnustatud Aitaja märgiga.
39. Välissõbra märk (lisa 11) antakse välisriigi koostööpartnerile, kes on tunnustamisväärselt arendanud koostööd Noorte Kotkaste organisatsiooniga.
40. Concordia märk (lisa 11) antakse välisriigi noorteorganisatsiooni juhile Noorte Kotkaste organisatsiooniga järjepideva ja tulemusliku koostöö arendamise eest vähemalt kolme aasta jooksul.
41. Rahvaste Sõpruse medal (lisa 11) antakse välisriigi noorteorganisatsiooni kõrgeimale juhile, kes on loonud sõprussidemed kahe riigi vahel ning algatanud ja viinud ellu rahvusvahelisi koostööprojekte, millesse on kaasatud kahe riigi noorteorganisatsioonide liikmed.
42. Põhjakotka märk (lisa 11) on Noorte Kotkaste organisatsiooni kõrgeim teenetemärk, mis antakse eriliste teenete eest Noorte Kotkaste organisatsiooni ja eestimaalaste kasuks.

V. NOORTE KOTKASTE TEENETEMÄRKIDE KIRJELDUSED

43. Eeskujuliku noorkotka märk koosneb E-tähest, mille kõrgus on 32 mm ja laius 29 mm ja mille all on stiliseeritud kotkamärk. Märk on valmistatud oksüdeeritud metallist (lisa 11).
44. Teenetemärk on 40 mm läbimõõduga oksüdeeritud metallist märk, mille alus on ristikujuline. Ristiharude vahele on paigutatud stiliseeritud rahvuslikus laadis õiekujutis. Ristiharude ääred on lainelised. Märgi südames asub 20 mm läbimõõduga ringile asetatud kotkamärk. Risti ülemisel harul on sõna "Teenete" ja alumisel harul sõna "eest".
45. Lembitu rist koosneb 18 mm läbimõõduga valgel emailringil asetsevast kotkamärgist. Ringi ümbritseb 3,5 mm laiune sõõr, mida kaunistab loorberipärg. Pärg on alumises osas kokku põimitud lindiga. Valgele alusele asetatud kotkamärk koos loorberipärjaga on paigutatud risti kujutisse. Ristiharusid ühendab eesti stiilis taimornament. Märgi läbimõõt on 47 mm ja see on valmistatud oksüdeeritud metallist. Märgi lindil on 10 mm laiune eesti vöökirjaline riba. Riba äärtes on 0,5 mm laiune tumesinine triip, 0,5 mm laiune valge triip ja 1 mm laiune tumesinine triip.
46. Teeneterist on tombakust valmistatud 42 mm kõrguse kullatud käppristi esiküljel on 2 mm laiune kuld kollase läbipaistva kuumemailiga kaetud ääris. Sisemine pind on kaetud sinise läbipaistva kuumemailiga. Risti peal on hõbedane Noorte Kotkaste embleem. Embleemil olev liilia on kaetud valge emailiga, riigivapp on oma heraldilistes värvides. Risti tagumine külg on sile, sellele graveeritakse teeneteristi number. Risti kantakse 35 mm laiuse muareesiidist lindi küljes. Sinise põhitooniga lindi keskel on 7 mm laiune hõbehall triip, seda ääristab kummaltki poolt 1 mm laiune sinine ja 3 mm laiune kuld kollane triip.
47. Teeneteristi lindilõikele kinnitatakse vastavalt risti klassile metallist tammeleht.
 - 47.1. II klassi risti lindil on hõbedane tammeleht.
 - 47.2. I klassi risti lindil on kuldne tammeleht.
 - 47.3. Eriklassi risti lindile on kinnitatud rosett.
48. Aitaja märk koosneb 18 mm läbimõõduga kollasele emailringile asetatud kotkamärgist, mida ümbritseb rahvuslikus stiilis ornament. Ornament kujutab endast puhkenud stiliseeritud õit koos kattedelehtedega. Õievarrel on mõlemal pool kaks kattedelehekest, millest pealpool asetsev puhkev õiepung ulatub otsaga sõõri. Sõõri ülemisel poolel on

- viie ümarsakiga kaunistus. Märki suurim laius on 30 mm. Märk on valmistatud oksüdeeritud metallist.
49. Ustava Sõpruse märk koosneb 18 mm läbimõõduga emailrõngal asetsevast kotkamärgist, mida ümbritseb neli eesti laadi, stiliseeritud taimekujutist. Taimekujutuste õielehed on kaunistatud nurkjoonistega, mille teravikud on suunatud väljapoole. Taimekujutiste alumises osas on kaht lehekest kujutav ilustus, mille varred ulatuvad teravikena sõõri. Taimekujutisi ühendab nelja geomeetrilise ornamendiga kaunistatud lint. Märki välismõõt on 38 mm. Märk on valmistatud oksüdeeritud metallist. Märki lint on 30 mm, mille keskel on 8 mm laiune eesti vöökirjaline siksakiline riba. Triibu põhivärviks on kollane ja kiri on hele- ja tumepruuni- ning hõbedavärviline. Ribast mõlemal pool on piki linti järjestikku 9 mm laiune vesihall riba, 0,5 mm laiune valge triip ja 1,5 mm laiune sinine kant.
50. Välissõbra märk on 15 mm läbimõõduga sinisel emailringil asetsev kotkamärk; ringi ümbritseb sõõr, mille laius on 3 mm. Sõõri ülemisel poolel on kiri "Eesti noored" ja alumisel poolel "Kotkad". Ülemise ja alumise poole sõnad on eraldatud kahe 8-harulise täрни kujutusega. Pealkirja sõõri ümbritseb neli stiliseeritud taimekujutist, mida ühendab geomeetrilise ornamendiga kaunistatud lint. Taimekujutiste alumised osad on paigutatud pealkirja sõõri alla. Märk on oksüdeeritud metallist.
51. Concordia märk koosneb 17 mm läbimõõduga sinisel emailringil asetsevast kotkamärgist; ringi ümbritseb 8 mm läbimõõduga sõõr. Sõõri ülemisel poolel on kiri "Eesti Noored Kotkad". Ringi alumise osa keskel on rahvuslikus stiilis ornament, mis kujutab sirgjooneliselt stiliseeritud õit kahe kattlehega. Mõlemalt poolt õit lookleb välja taimevars pungakeste ja lehevartega. Märki ülemine välisserv on kaunistatud seitsme ümarsakiga, mille vahele on asetatud kuus kolmnurka. Märki üldläbimõõt on 37 mm ja see on valmistatud oksüdeeritud metallist. Märki lindi keskel on vöökirjaline riba, mille põhivärviks on kollane ja kiri on hele- ja tumepruuni- ning hõbedavärviline. Ribast mõlemal pool on piki linti järjestikku 9 mm laiune rukkilillesinine riba, 0,5 mm laiune valge triip ja 1,5 mm laiune must kant.
52. Rahvaste Sõpruse medal koosneb 18 mm läbimõõduga sinisele emailringile asetatud kotkamärgist; ringi ümbritseb 4 mm laiune sõõr, mille ülemisel poolel on kiri "EESTI NOORED" ja alumisel poolel "KOTKAD". Ülemise ja alumise poole sõnad on eraldatud kahe neljajarulise tähega. Pealkirja sõõri ümbritseb rahvuslikus stiilis ornament neljast puhkeva õie kujutisest. Õiekujutise sisemised motiivid on kiirelised ja välised lainjad. Õiekujutisi seob lint, millel on neli stiliseeritud taimekujutist. Lindi välisserva õieornamendi paari vaheline osa on kaunistatud kuue madala kumera sakiga. Märki üldine läbimõõt on 50 mm ja see on valmistatud oksüdeeritud metallist. Märki lindil on eesti vöökirjaline riba, mille ääres mõlemal pool on 0,5 mm laiune valge triip, 0,5 mm laiune valge triip ja 1 mm laiune must triip.
53. Põhjakotka märk koosneb 20 mm läbimõõduga kollasel kiirelisel emailringil asetsevast kotkamärgist. Ringi ümbritseb kiireliselt 5 mm laiune sõõr, mille ülemisel poolel on kiri "EESTI NOORED KOTKAD". Sõõri alumist poolt kaunistavad kaks tammelehtedest pärga, mille varred all keskel ristuvad. Ringi ja sõõri ümbritseb rahvuslikus stiilis ornament, mis kujutab nelja puhkevat õit kuue kattlehega. Õiekujutise sisemised motiivid on kiirelised ja ülemisel äärel on kolme lainega ümarsakk. Õiekujutisi ühendab kolmeastmeliselt murtud lint, mille keskmine osa on kaunistatud geomeetrilise ornamendiga. Märki üldine läbimõõt on 50 mm ja see on valmistatud oksüdeeritud

metallist. Märki kantakse 40 mm laiuse rahvusliku vöökirjalise lindiga, millel on põhivärviks hall ja kiri on tumesinise- ja kollasevärviline. Vöökirjal, mille laius on 10 mm, on mõlemal pool on piki linti järjestikku 12,5 mm laiune valge riba, 0,5 mm laiune hall triip ja 2 mm laiune kollane triip.

54. Noorte Kotkaste keskjuhatuse avaldab tunnustust Noorte Kotkaste organisatsiooni aastapäeval ja Kaitseliidu aastapäeval.
55. Vormikohase esildise (lisa 12) esitab Noorte Kotkaste maleva juhatuse oma otsusega Noorte Kotkaste keskjuhatusele vähemalt üks kuu enne vastavat tähtpäeva. Noorte Kotkaste organisatsiooni tunnustused antakse Noorte Kotkaste keskjuhatuse otsusel ja organisatsiooni kulul.

VI. NOORTE KOTKASTE MITTERAHALISED KINGITUSED

56. Noorkotka hoolsuspael antakse noorkotkale, kellel on vähemalt IV järk, kes on näidanud end püüdliku ja hoolsana.
57. Noorkotka hoolsuspael on 10 mm laiune ja 50 mm pikkune kullavärvi kardpael.
58. Vormikohase esildise hoolsuspaela andmiseks (lisa 13) esitab rühmapealik Noorte Kotkaste maleva juhatusele. Hoolsuspael antakse Noorte Kotkaste maleva juhatuse otsusega.
59. Noorte Kotkaste teeneteplaat on autasu, mis on asutatud Noorte Kotkaste struktuuriüksusele osutatud teenete tunnustamiseks (lisa 14).
60. Teeneteplaadiga autasustatakse inimesi ja organisatsioone, kes oma töö ja tegevusega on kaasa aidanud Noorte Kotkaste arengule.
61. Teeneteplaat on puidust vapikilp piirmõõtmetega 130 x 180 mm. Puidust kilbikeskel asetseb Noorte Kotkaste reljeefne embleem, mille kohal asetseb kaares kiri reljeefne kiri KAITSELIIT, teisel real NOORED KOTKAD. Embleemi all asetseb tekstiplaat mõõtudega 75 x 25 mm.
62. Ettepanekuid teeneteplaadi andmiseks on õigus esitada noortejuhtidel.
63. Vabas vormis esitatud ettepanekus Noorte Kotkaste peavanemale tuleb esitada kandidaadi ees- ja perekonnanimi või organisatsiooni nimi, kirjeldus, millise teene või teenete eest teeneteplaadi andmist taotleatakse ja taotluse esitaja andmed.
64. Noorte Kotkaste teeneteplaat antakse Noorte Kotkaste peavanema käskkirja alusel.
65. Teeneteplaadiga autasustatakse isikut või organisatsiooni üks kord.